

MUISTIO

Projekti	Murtomäen tuulivoimapuiston osayleiskaavoitus		
Aihe	Viranomaisneuvottelu		
Päivämäärä	14.11.2016		
Aika	10:00-12:25		
Paikka	Pohjois-Savon ELY-keskus, videoyhteydellä Kainuun ELY-keskus		
Laatijat	Juha-Matti Märijärvi (Ramboll) ja Mika Welling (Pöyry)		
Osallistujat	Leila Kantonen	Pohjois-Savon ELY-keskus	
	Antti Lammi	Pohjois-Savon ELY-keskus	
	Juha Perho	Pohjois-Savon ELY-keskus	
	Ilkka Itkonen	Pohjois-Savon pelastuslaitos	
	Paula Qvick	Pohjois-Savon liitto	
	Osmo Koivistoinen	Ylä-Savon SOTE	
	Mikko Kajanus	Vieremän kunta	
	Petri Komulainen	Vieremän kunta	
	Annemari Kari	Pöyry Finland Oy	
	Mika Welling	Pöyry Finland Oy	
	Juha-Matti Märijärvi	Ramboll	
		<i>videoyhteydellä</i>	
		Sari Myllyoja	Kainuun ELY-keskus
		Kari Pehkonen	Kainuun ELY-keskus
	Liisa Korhonen	Kainuun ELY-keskus	
	Jouko Saastamoinen	Kainuun ELY-keskus	
	Martti Juntunen	Kainuun liitto	
	Rauni Laukkanen	Kainuun museo	
	Riikka Mustonen	Kainuun museo	
	Ismo Vendelin	Kajaanin kaupunki	

1. Neuvottelun avaus ja järjestäytyminen
Leila Kantonen avasi neuvottelun. Valittiin Leila Kantonen puheenjohtajaksi ja konsultit muistion laatijoiksi.
2. Suunnittelutilanteen esittely
Märijärvi totesi, että kokoukseen kutsutuista Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon ELY-keskusten Liikenne ja Infra-vastualueet sekä Kainuun Sote Ympäristöterveydenhuolto ovat ilmoittaneet, etteivät osallistu neuvotteluun ja ettei heillä ole huomautettavaa kaava-aineistoihin. Myös

Luonnonvarakeskus (Samuli Heikkinen) ilmoitti, ettei osallistu ja toimitti sähköpostikommentit susia koskevista kaavaehdotuksen muutoksista. Kommentit on toimitettu ELY-keskuksille ennen neuvottelua.

Märijärvi esitteli osayleiskaavan suunnittelutilanteen ja kaavaehdotuksesta saadun palautteen. Murtomäen kaavaehdotukset olivat nähtävillä heinä-elokuussa. Kooste palautteesta, alustavat vastineet sekä kaavaehdotukseen esitettävät tarkistukset on toimitettu neuvottelijoille ennalta tutustuttaviksi.

Tarkistukset kaavaehdotukseen

Vieremän kaavaehdotuksesta poistetaan neljä voimalaa. Kaavasunnitelmiin jää 18 voimalaa Vieremälle ja 9 voimalaa Kajaaniin.

Voimajohtolinjalla sijaitseva nykyinen vesijohto lisätään kaavaan Kainuun Sote ympäristöterveydenhuollon esityksestä. Vesijohto on ollut suunnittelussa tiedossa.

Moottorikelkkareitti muutetaan toteutuneelle uralle ja ohjeellinen uusi vaihtoehtolinjaus poistetaan kaavasta, koska reitin siirtämiselle nykyiseltä uralta ei ole tarvetta.

Voimalapoistojen johdosta melualue supistuu ja siten myös kaava-alueita voidaan supistaa. Periaatteena on ollut, että kaavaan otetaan vain ne alueet, joilla tuulivoimalla on suoria vaikutuksia rakentamiseen eli likimääräisesti 40 dB-melualue.

Vieremän kaavan tv-alueen määräykseen esitetään lisättäväksi, että rakentaminen on ajoitettava susien lisääntymiskauden 15.4.-31.8. ulkopuolelle.

Kaavaehdotuksesta saadut lausunnot ja alustavat vastineet

Märijärvi esitteli saadut lausunnot ja niissä ehdotetut muutokset kaavaan ja miten ne on tarkoitus kaavassa huomioida.

Vieremälle tulleet lausunnot

Vieremälle tulleissa lausunnoissa ei erityistä huomautettavaa kaava-aineistoihin ollut seuraavilla: Fingrid Oyj, Ilmatieteenlaitos, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Kajaanin kaupunki, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Museovirasto, Pohjois-Savon liitto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Liikenne ja Infra-vastuualue (Kajaanin alue) sekä Pyhännän ja Sonkajärven kunnat.

Metsähallituksen lausunnossa esitetty tarkistus moottorikelkkareitin merkintään tehdään esitetysti. Luo-1-määräyksen muuttamiseen lausunnossa esitetyllä tavalla ei katsota olevan perusteita, koska luontomerkinnot on sovittu kolmen ELY-keskuksen kanssa toimivaksi kokonaisuudeksi. Rasvamäen luo-2-kohteen merkinnän muuttamista ei katsota tarpeelliseksi, koska luo-merkintä sallii kohteen hoitamisen sen ominaispiirteet huomioiden.

Puolustusvoimien lausunnossa esitettyä kaavamääräystä Puolustusvoimien hyväksynnästä ennen tuulivoimalan rakennusluvan myöntämistä ei ympäristöhallinnon ohjeistuksen mukaan voida kaavaan laittaa. Tälle hankkeelle on saatu puolustusvoimien hyväksyntä laajimmalle YVA-vaihtoehdolle, jonka jälkeen hanke on huomattavasti pienentynyt.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnossa esitetty voimaloiden poistaminen susiin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi on otettu huomioon, mutta susiasiantuntijoiden (Pöyryn Annemari Kari ja Luonnonvarakeskuksen Samuli Heikkinen) mukaan keskitetyllä poistolla saadaan susiin kohdistuvia vaikutuksia lievennettyä tehokkaammin, kuin lausunnossa esitetyllä tiheimpien voimala-alueiden harventamisella.

Voimalapoistojen vaikutuksesta rakentamaton alue Talaskankaan suuntaan säilyy laajempuna ja voimala-alueen väliin muodostuu kapeimmillaankin yli 1,5 km leveä rakentamaton käytävä Rotimon ja Talaskankaan väliin Petäjäjärven, Petäjäjoen ja Joutenjoen ympäristöön. Alue on arvoitu susien kannalta merkittäväksi ja sille sijoittuu myös soidensuojeluohjelmaan esitettyjä alueita ja muita luontoarvoja. Alueen luontoarvoista on oltu huolissaan myös muistutuksissa ja aiemmin mielipiteissä, mm. metsähanhien osalta.

Lammi: Kaava-alueen muutoksen takia SL-varauksia lähtisi pois. Valtionmailla olevat alueet säilyvät joka tapauksessa, varauksista olisi perusteltua pitää mukana ainakin SL-3-alueet, jotka ovat yksityismailla. Tarkoitus on ollut perustaa suojelualueet, mutta jos nämä jäävät pois, niin se ei ole mahdollista.

Märijärvi: Kaava-alueen rajausta voidaan vielä tarkastella. Kunta viime kädessä päättää kaavarajauksesta.

Qvick: Voimalapoistojen takia voimalat tulevat näkymään Nissilän kylälle kahtena erillisenä ryhmänä, mikä antaa maisemaan väljyyttä.

Luonnonvarakeskuksen Heikkinen pitää lisääntymisajan rauhoittamista rakentamiselta hyvänä, mutta aikaistaisi hieman sen alkupäivämäärää ainakin ensimmäisenä rakentamisvuotena, koska pentujen syntyminen saattaa vaihdella vuosittain ja susi myös tulee alueelle valitsemaan pesäpaikkaa hieman aikaisemmin. Myös se, mitä rakentamisella tarkoitetaan, täytyy Heikkisen mukaan huomioida aloitusajankohtaa mietittäessä.

Märijärven mukaan tulee huomioida, että alue on ollut ja tulee edelleen olemaan metsätalouskäytössä, joten kaavamääräyksellä voidaan rajoittaa lähinnä tuulivoimarakentamista.

Pehkonen: Onko ollut joku erityinen syy, miksi Kajaanin puolella ei ole esitetty vastaavaa kaavamääräystä

rakentamisajankohdasta? Muutamia myllyjä sijoittuu Luken rajaamalle pesäalueelle myös Kajaanin puolella.

Märijärvi: Lukesta saadun pesäalueen rajaaminen on laaja ja suurpiirteinen eikä ulotu Kajaanin puolelle muutoin kuin alueen reunan osalta. Reviirien ydinalueet sijoittuvat selvästi Vieremän puolelle. Suden pesiä voi tuki olla koko reviirin alueella ja siten myös Kajaanin puolella.

Saastamoinen: Koska alue on laajalti susien keskeistä lisääntymisaluetta, Kajaanin puolen hyvinkin potentiaalisten lisääntymisalueiden jättäminen rakentamisajankohtaa koskevan kaavamääräyksen ulkopuolelle tuntuu keinotekoiselta. Ei voida tietää, siirtyykö susi rakentamisen seurauksena esimerkiksi laumana jonnekin muualle.

Märijärvi: Voitaneen lisätä määräys myös Kajaanin puolelle.

Tuulivoimalapaikkojen inventointi susien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen selvittämiseksi ennen rakennuslupien myöntämistä ei Samuli Heikkisen ja Annemari Karin mukaan ole mahdollista ilman pannaotettuja susia, koska pesäpaikat vaihtuvat vuosittain. Samuli Heikkisen mukaan lisääntymisajan rauhoitus rakentamisaikana on jo hyvä asia.

Lammi: POSELYn lausunnossa esitetyllä tarkoitettiin vain voimalapaikoilla esiintyvien potentiaalisten pesäpaikkojen kartoittamista (suojaisat kuuset, lähteet ja muut vesipisteet).

Kari: Ongelmana on, että periaatteessa kaikki paikat voivat olla pesäpaikkoja ja esimerkiksi kaivettu oja voi olla sudelle vesipiste. Sopivan pesäpaikan havainnointi on käytännössä mahdotonta ja tarkkaa pesäpaikkaa ei voida tietää muutenkaan. Sudelle riittää hyvinkin vaatimaton pesäpaikka, esimerkiksi puun alusta joka ei erotu ympäristöstään.

Saastamoinen: Edellytykset suden lisääntymiselle alueella olisi toivottavaa säästyä jatkossakin. Yksittäisten pesäpaikkojen selvittäminen on ehkä turhaa. Kysymyksen alle jää, riittääkö esitetty ratkaisu turvaamaan sen, että merkittäväksi todettu lisääntymisalue säilyy myös jatkossa. Vaihtoehtoisista alueista ympäristössä ei ole tietoa.

Märijärvi: Murtomäen alue on reviirin reuna-alue. Voimaloiden käyttämä pinta-ala on mitätön verrattuna suden reviirien pinta-alaan ja Luonnonvarakeskukselta saatujen tietojen perusteella voidaan arvioida, että muutakin soveltuvaa aluetta on. Esitetyillä voimalapoistoilla on arvioitu voitavan parhaiten ottaa huomioon suden lisääntymisaluetta koskevat toiveet.

Lammi: Kaavaselostusta on syytä täydentää suden pesäpaikkojen inventointitarpeen osalta nyt keskustellun pohjalta.

Märijärvi: Kaavaselostusta täydennetään lausuntojen ja keskustelujen perusteella tarpeellisiksi katsotuilta osin.

POSELY:n lausunnossa esitetyn mukaan lisätään Palosenmäen maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen raja-alue kaavaselostukseen.

Ovick: voimassa olevan Pohjois-Savon maakuntakaavan päivitetty aikaisempaa selkeämmät kartat löytyvät netistä.

Meluasiat lausunnoissa

Ylä-Savon Soten lausunnossa esitettyä kaavamääräystä melumallinnuksien uusimisesta rakennuslupavaiheessa ei tarvitse kaavassa erikseen määrätä, koska lähtökohta on, että kaavassa tutkittuja voimaloita meluavampia tai korkeampia voimaloita ei voi käyttää. Rakennuslupaa ei voida myöntää kaavan vastaisesti, joten melumallinnuksien päivittäminen vaaditaan joka tapauksessa, jos toteutukseen esitetään meluavampaa voimaa.

Koivistoinen: Pöyryn di Napolin mukaan melumallinnukset rakennuslupavaiheessa eivät ole huono vaihtoehto, jos niiden perusteella vältytään valituksilta ja ovat kokonaisuuteen nähden pieni kustannuserä. Valituksi voimalamalliksi tulee kuitenkin todennäköisesti hiljaisempi malli, kuin millä mallinnukset on tehty. Tärkeintä on todentaa, että valittu voimalatyyppi täyttää asetetut vaatimukset. Meluraportissa ei ole esitetty kaikkia laskennassa käytettyjä tietoja.

Märijärvi: Ongelmana on, että virallista takuuarvoa ei saada ennen kuin toteutukseen tuleva voimala on valittu ja sitä ei voida valita vielä rakennuslupaa haettaessa. Ympäristöministeriön mallinnusohjeen mukaan rakennuslupavaiheen mallinnukset tehdään samalla tavalla kuin kaavavaiheessa. Vasta, jos tarvitaan ympäristölupaa, niin sitä varten tehtävät mallinnukset tehdään tarkempina ja silloin jo tiedetään voimalamalli kaikkine tietoineen.

Valmistajan takuuarvoihin sisältyy erilaisia varmuusmarginaaleja. Jos voimalatyyppi muuttuu meluavammaksi tai muuksi tyyppiä, niin mallinnukset tulee tehdä uudelleen. Rakennusvalvonta voi edellyttää mallinnuksia muutenkin, jos on epävarmuutta niistä.

Koivistoinen: Kaavamääräyksissä tulisi olla kohta, jonka perusteella rakennusvalvonta voi vaatia tarvittaessa uusia melumallinnuksia.

Perho: ELYssä ei ole voitu osoittaa, että mallinnukset olisi tehty YM:n ohjeiden vastaisesti. Di Napoliilta on jo saatu vastaus käytettyihin marginaaleihin, joka oli POSELY:n keskeisin kysymys meluasiassa.

Koivistoinen: Määräyksen tarvetta on ajateltu myös siltä pohjalta, jos jostain syystä tarvittaisiin ympäristölupakäsittelyä.

Märijärvi: Tässä hankkeessa ollaan mallinnuksien mukaan niin pitkien varoalueiden päässä ohjearvoistakin, että ympäristöluvan mukaista tarvetta lisämallinnuksille ei pitäisi tulla. Lisäksi mallinnuksiin sisältyy monia varomarginaaleja, jotka lisäävät varmuutta asiassa. Huomioitava on, että tuulivoimaloiden meluohjearvo on 10 dB muuta melua tiukempi ja sen lisäksi esim. liikennemelu lasketaan keskimääräisten liikennemäärien perusteella, kun tuulivoimamelun mallinnuksessa oletetaan, että koko ajan tuulee vastakkaisesta suunnasta maksiminopeudella.

Melutakuuseen sisältyvä marginaali sekä siiven sahalaidoituksen, meluoptimointimoodien ja tuulen vuotuisen vaihtelun vaikutus huomioiden mallinnuksien varomarginaalit voivat olla jopa 5-18 dB. Rakennuslupavaiheeseen ei ole yleensä annettu määräystä, koska kaavanmukaisuus tulee joka tapauksessa varmistaa. Tässäkään kaavassa ei ole erityistä syytä asettaa tällaista veloitetta.

Kantonen: Pohjois-Savossa tällaista kaavamääräystä ei ole käytetty.

Komulainen: Saatuihin tietoihin on luotettava ja muuta ei voida vaatia, kuin että valittu voimala alittaa mallinnetun voimalan meluarvot.

Viranomaisilla ei ollut muista melua koskevista vastineista kysymyksiä.

Kainuun Sote ilmoitti, etteivät tule neuvotteluun, eikä heillä ole enää huomauttamista kaavamateriaaleista. Yhden voimalan siirtämistä on ehdotettu lausunnossa, mutta vastineessa asia on käsitelty ja SOTella ei ole enää siihen huomautettavaa.

Märijärvi totesi, että pientaajuisen melun osaltakin ollaan mallinnuksien mukaan riittävällä etäisyydellä. Toteutuneissa kohteissa tehdyt mittaukset ovat vastanneet hyvin mallinnuksia, eikä sisätilojen ohjearvojen ylityksiä ole todettu. Melumittauksia voidaan suorittaa ennen hankkeen toteuttamista ja tarvittaessa toiminnan aikaisesti.

Kajaaniin tulleet lausunnot

Kajaaniin tulleissa lausunnoissa ei erityistä huomautettavaa kaava-aineistoihin ollut seuraavilla: Fingrid Oyj, Kainuun liitto, Pohjois-

Pohjanmaan ELY-keskus Liikenne ja Infra-vastuualue sekä Kainuun museo. Puolustusvoimien lausunto käsiteltiin jo edellä.

Elenian lausunnosta ei aiheutunut kaava-asiakirjoihin muutostarvetta. Elenian esittämät voimajohdon turvaetäisyydet on kaavassa huomioitu ja huomioidaan myös tarkemmassa suunnittelussa.

Kainuun ELY-keskuksen lausunnossa esiintuodut susiasiat käsiteltiin jo edellä. Lausunnossa todetaan myös, että kaavaselostuksessa ei käy esille, miten maisemavaikutukset Talaskankaan luonto- ja retkeilyalueelle on huomioitu. Vastauksena Märijärvi totesi, että Talaskankaalle kohdistuvia vaikutuksia on vähennetty eri vaiheissa mm. voimaloita poistamalla. Etäisyyttä retkeilyalueelle on nykyisellään 2,5 km, suoraa näkyvyyttä metsäisiltä alueilta ei tule ja vain paikoitellen muutenkin. Kaavaselostusta täydennetään näiltä osin mm. näkymäkartalla.

KAI ELY:n lausunnossa edellyttämä valkolehdokin poikkeuslupamenettelyn vaatiminen poikkeaa POSELY:n ja kaavan laatijan näkemyksestä lupamenettelyn tarpeesta. Luonnonsuojelulain 48 § 1 mom. mukaan LSL mukainen rauhoitus ei estä alueen käyttämistä mm. rakennustoimintaan.

Perho: Luonnonsuojelulaki on näiltä osin tulkinnanvarainen. Poikkeamisluvan tarve riippuu mm. toimenpiteen laadusta.

Lammi: POSELY on tulkinnut lakia siten, että tuulivoimarakentaminen on ao. laissa määriteltyä rakentamista ja poikkeamislupaa ei tarvittaisi.

Saastamoinen: Emme ole selvittäneet asiaa tarkemmin, miten asiaa tässä tapauksessa tulkitaan.

Märijärvi: Kaavaselostuksessa voisi esittää, että poikkeamislupa haettaisiin tarvittaessa.

Tästä oltiin yksimielisiä molemmissa ELYissä.

Vieremän kunnan lausunnossa toivottiin, että Kajaanin puolen kaavoituksessa huomioitaisiin myös Vieremän kuntaan osoitettu koko aluetta koskeva palaute. Muistutukset olivat hyvin samansisältöiset molemmin puolin kuntarajaa. Pääsääntöisesti vastustetaan koko hanketta.

Muistutukset Vieremälle ja Kajaaniin

Märijärvi esitteli muistutuksissa esille tuodut asiakohdat. Muistutuksia tuli Vieremälle 65 kpl ja Kajaaniin 4 kpl. Eryteisesti maisemaan, kiinteistöjen arvoon, terveyteen ja metsästykseseen kohdistuvat vaikutukset ja epäilyt meluselvityksen luotettavuudesta korostuivat muistutuksissa. Käytiin keskustelua muistutuksista sekä POSELY:yn tulleesta vetoomuksesta, jossa oli nostettu esille samoja asioita kuin monissa muistutuksissa. Näihin POSELY on vastannut.

Lammi: Oliko muistutuksissa uusia lajihavaintoja?

Märijärvi: mm. metsäpeuroista havaintoja oli, mutta asiaa on jo selvitetty perusteellisesti Jaakkolan selvityksessä ja todettu, että pääesiintymisalue on lännempänä.

Voimalapoistoilla on pystytty jossain määrin lieventämään muistutuksissa esille tuotuja maisemavaikutuksia. Uusi havainnekuva Rotimolta osoittaa, että nyt poistettut neljä voimalaa keventävät maisemakuva.

Ovick: Tuulivoimaloiden maisemavaikutuksista on olemassa opas, jossa todetaan myös, että voimaloiden ryhmittelyllä voidaan lieventää maisemavaikutuksia. Kuvien objektiivien polttovälit olisi hyvä ilmoittaa esityksissä.

Märijärvi: Väyrysen maisemakuvissa polttovälit on ilmoitettu.

Kantonen: Onko viranomaisilla noussut muistutuksista esiin asioita, joita tulisi käsitellä tässä?

Ovick: Muistutuksissa on nostettu esille alueen merkintä maakuntakaavan virkistys- ja matkailuvyöhykkeenä. Kyseessä on ollut kehittämisperiaatemerkinä. Maakuntakaavan seurannassa on osoittautunut, että alueelle ei ole syntynyt sellaista toimintaa, jota aikanaan on ajateltu maakuntakaavan laadintavaiheessa noin 10 vuotta sitten. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan tarkistuksessa vastaavatyypinen merkintä on jo poistettu ja Pohjois-Savon puolella merkintä tullaan samoin poistamaan.

Vendelin: Kajaaniin ei ole tullut muistutusten lisäksi muita yhteydenottoja. Ainoastaan luontojärjestöjen puolesta on ollut huolta Talaskankaasta. Useissa muistutuksissa esille tuodusta selvitysten riittävydestä voidaan todeta, että selvitykset todettiin viranomaisten taholta riittäviksi jo edellisessä viranomaisneuvottelussa.

Saastamoinen: LUKE on tuonut esiin uutta tietoa metsäpeurojen esiintymisestä.

Märijärvi: Metsäpeurasta on laadittu selvitys, joka on ollut kaavaehdotuksen liitteenä. Selvitykset on todettu riittäviksi. Luonnonvarakeskukselta on pyydetty kaavaehdotuksesta lausuntoa, jota ei ole saatu. Tässä vaiheessa ei ole saatu Lukesta uutta tietoa eikä arviointien päivittämistarvetta ole tuotu esiin.

ELY-keskukset totesivat, että Lukelta tulleet tiedot ovat olleet vähän hajanaisia. Lammin mukaan Lajihavaintoja varmasti kuitenkin jatkuvasti tehdään, mutta yksittäisten havaintojen merkitykseen ei voida ottaa tässä vaiheessa juuri kantaa.

Juntunen: Kainuun tuulivoimamaakuntakaava on edelleen vahvistettavana, päätöstä odotellaan talven aikana.

3. Viranomaisten kommentit

Kainuun ELY-keskus, Kari Pehkonen:

Kaavaan tehdyillä muutoksilla on positiivisia vaikutuksia esimerkiksi Talaskankaalle kohdistuviin vaikutuksiin sekä ekologisen käytävän avaamisen myötä.

Kainuun ELY-keskus, Jouko Saastamoinen:

Kaavaehdotus on muuttunut positiiviseen suuntaan. Edelleen vaikutusarvioinnit perustuvat kuitenkin pitkälti olettamuksiin ja varmuutta ei ole, miten laajan teollisen toiminnan rakentaminen vaikuttaa ennen kaikkea alueen soveltuvuuteen suden lisääntymiseen jatkossa. Viimeiset tarkastelut on tehty viimeisten vuosien maastotietojen mukaan. Voimaloita sijoittuu kuitenkin edelleen alueille, joilla on Luken aikaisempien kantojen mukaan todettu susien pesiä ja saattaisi olla ollut tarvetta ottaa lisääntymisalue laajempaan kokonaisuutena huomioon vaikka ekologinen käytävä vapauttaakin jo aluetta. Ristiriitaa kuitenkin edelleen on, mikä vaikeuttaa arviointia eikä voi olla täysin sitä mieltä, että vaikutuksia ei olisi vaan ratkaisut tehdään riskillä. Epävarmuudet olisi todettava kaavaselostuksessa.

Märijärvi: Luke ja Metsähallitus ovat sopineet seurannasta ja jos tuulipuisto rakennetaan, tässä hankkeessa vaikutuksia aletaan tutkia. Kaavan vaikutukset on arvioitu parhaan saatavissa olleen tiedon perusteella parhaiden asiantuntijoiden toimesta ja Luken mukaan susille ei välttämättä aiheudu erityistä haittaa.

Pohjois-Savon liitto, Paula Qvick:

Kaavaan tehdyt muutokset ovat olleet positiivisia, mm. ekologinen yhteys vahvistuu ja maisemavaikutusten osalta tilanne Rotimolle ja Nissilän kylään paranee. Kaava-alue muodostaa laajasta susien lisääntymis- ja levähdysalueesta vain hyvin pienen osan. Susien merkitys on noussut tässä hankkeessa suhteessa suuremmaksi kuin jossakin muussa hankkeessa. Hanke on Pohjois-Savon maakuntakaavan kahdeksastatoista vahvistetusta ja edenneistä tuulivoimahankkeesta suurin ja merkittävä uusiutuvan energian tuottamisen näkökulmasta Pohjois-Savossa.

Korhonen: Susiasiaa ei ole tuotu esille Pohjois-Savon maakuntakaavassa.

Qvick: Viranomaisneuvotteluissa susi ei ole noussut esiin maakuntakaavaa laadittaessa. Viranomaisten on edistettävä voimassa olevaa maakuntakaavaa.

Kainuun ELY-keskus, Liisa Korhonen:

Ovatko ympäristöjuristit tarkistaneet, että riittääkö susien osalta rakentamisajankohdan rajoittamiseksi kaavamääräys vai tarvitaanko myös ympäristölupamenettelyä?

Perho: Ympäristölupapäätöksistä asiaa ei ole pohdittu. Jos ympäristöluvan tarve syntyy, niin se syntyy ympäristölain pilaantumisvaikutuksen näkökulmasta. Kaavamääräyksellä voidaan ohjata rakentamista.

Komulainen: Rakentamisajankohtaa koskeva määräys esitetään rakennusluvassa kaavassa esitetyllä tavalla.

Kajaanin kaupunki, Ismo Vendelin:

Kaava on mennyt hyvin eteenpäin joka käsittelyvaiheessa keskeisten asioiden osalta ja otettu huomioon viranomaisten esittämiä vaatimuksia. Kajaaniin tulleisiin muistutuksiin vastataan yksilöidysti.

Kainuun museo, Riikka Mustonen:

Muinaisjäännöksistä on tehty riittävät selvitykset ja niihin ei aiheudu vaikutuksia ja mitään uutta tietoa ei ole tullut esille.

Kainuun museo, Rauni Laukkanen:

Rakennetusta kulttuuriympäristöstä ei mitään uutta tietoa ei ole tullut esille. Tehdyt kuvamallinnukset ovat olleet hyviä ja ekologinen käytävä ja voimalapoistot ovat hyviä.

Kainuun liitto, Martti Juntunen:

Kainuun maakuntakaavoituksen näkökulmasta esitetyt muutokset vaikuttavat asiallisilta ja perustelluilta.

Pohjois-Savon ELY-keskus, Leila Kantonen:

Kaavaan on tehty positiivisia muutoksia, mutta Kainuun ELY-keskuksen esille tuoma vaikutusarviointien epävarmuus on vielä syytä tuoda esiin selostuksessa.

Pohjois-Savon ELY-keskus, Antti Lammi:

SL-3-alueet olisi syytä pitää mukana kaavarajauksessa susien ja muiden luontoarvojen takia. Tarkoitus on, että valtio toteuttaa SL-alueet ja maksaa niistä korvaukset maanomistajille. Kaava-alueen koko on vain 2-3 % suden reviiristä. Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnossakin todettu kanta on, että suden esiintyminen alueella ei tarkoita, että kaikki maankäytön muutokset olisivat lähtökohtaisesti kiellettyjä. Tältä osin on ilmeisesti näkemysero Kainuun ELY-keskuksen kanssa.

Pehkonen: Kainuun ELY-keskuksella ei ole tässä asiassa näkemyseroa.

Ylä-Savon SOTE, Osmo Koivistoinen:

Muutokset olleet hyviä. Muuten ei lisättävää lausuntoon ja aiempiin kommentteihin neuvottelussa.

Vieremän kunta, Mikko Kajanus:

Kunnassa on ollut kova vastustus alusta asti. Paljon on tehty lievennyksiä asukkaiden kannalta. Rotimolta on siirrytty kauemmas ja nyt on tehty myös aukko maisemaan. Kunnan kannalta tärkeää on myös riittävä hankekoko, koska kielteiset vaikutukset tulevat jo vähemmälläkin määrällä voimaloita. Esitetty kaavaratkaisu vaikuttaa hyvältä kompromissilta.

Vieremän kunta, Petri Komulainen:

Ei huomautettavaa eikä lisättävää. Asukkaiden kannalta positiivisia ovat ekologinen käytävä ja voimaloiden vähentäminen.

Pohjois-Savon ELY-keskus, Juha Perho:

Vaikutusarvioinneissa on varmasti edelleen epävarmuutta, koska oikeuskäytäntöä susien osalta ei vielä ole, mutta epävarmuuksia ja vaikutuksia on varmasti voitu edelleen vähentää tehdyillä muutoksilla.

Pohjois-Savon pelastuslaitos, Ilkka Itkonen:

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston valtakunnallinen kannanotto henkilö- ja paloturvallisuusasioista tulisi käsitellä omana prosessinaan ja selvittää, mitä turvallisuusmääräyksiä kaavoihin voidaan merkitä, jotta voitaisiin helpottaa rakennushankkeen prosessointia eteenpäin niin rakennushankkeeseen ryhtyvän kuin maanomistajan ja viranomaisenkin kannalta. Voiko kaavoissa olla mukana suoraan turvallisuuteen liittyvät asiat, jotka rakennuttajat joutuvat ottamaan huomioon. Muutoin samat asiat joudutaan käsittelemään kuntien rakennusvalvonnan kanssa. Määrätyt turvallisuuteen (sijoitus, sammutuslaitteistot) liittyvät asiat voisivat olla kirjoitettuna kaavaan. Jos näin olisi valtakunnallisesti, asioita ei tarvitsisi enää paikallisesti käydä läpi. Voimalat ovat kaukana pelastusyksiköistä ja ilman passiivisia sammutuslaitteita voi syntyä vaarallisia tilanteita. Jos sallittu rakennusaika on kirjattu kaavaan, rakentaja ei voi siitä perääntyä.

Märijärvi: Kaavoissa ei anneta määräyksiä asioista, jotka rakennuslupavaiheessa tulee muutoinkin ottaa huomioon. Paloturvallisuusasiat ovat tyypillisesti tällaisia. Kaava voi toteutua vasta pitkänkin ajan kuluttua, jolloin turvallisuussäädökset ovat jo saattaneet muuttua. Voimalat varustetaan automaattisella sammutuslaitteistolla, koska se vaaditaan vakuutuksen saamiseksi. Voidaan lisätä tietoa kumppanuusverkoston kannanotosta kaavaselostukseen.

Itkonen: Vähintään pitäisi olla kaavamääräyksissä se, että tulee noudattaa olemassa olevia turvallisuusmääräyksiä.

Erityisrakentamiseen liittyvät kulloinkin voimassa olevat turvallisuusnäkökohdat on otettava huomioon.

Kantonen: Asiaa voidaan avata selostukseen ja pelastuslaitoksen näkökantaa viedään laajemminkin tiedoksi.

4. Keskustelu

Märijärvi: Neuvottelussa esitettyjen kannanottojen johdosta tutkitaan kaavarajauksen tarkistus vielä SL-3 -alueen osalta, viimeistellään vastineet, tehdään esitetyt muutokset ja viedään kaavat tämän jälkeen kuntiin hallintokäsittelyihin. Vieremällä asiasta on vielä infotilaisuus kuntapäätäjille.

Kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettamista ei nähdä tarpeelliseksi, koska vaikutuksia vain vähennetään voimaloiden poistamisen myötä ja toisaalta moottorikelkkareitti ja vesijohto todetaan vain nykyisen mukaisesti. Yksityisten alueita koskevista muutoksista tiedotetaan ja kuullaan asianomaisia maanomistajia erikseen.

Kantonen: Tiedottaminen voidaan hoitaa esitetyllä tavalla.

Keskusteltiin rakentamisajankohtarajoituksen aloituspäivämäärästä ja mitä rakentamista määräyksellä pyritään ajoittamaan. ELY-keskukset totesivat tarpeelliseksi osoittaa määräyksen koskemaan myös Kajaanin aluetta ja pitivät selkeämpänä, että ajankohta aikaistettaisiin huhtikuun alkuun kaikkina vuosina, ei vain rakentamisen ensimmäisenä vuonna. Päätettiin tarkistaa kaavaa tältä osin.

Lammi: Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnossa esitetty rakentamisajankohdan rajoittaminen ajateltiin koskemaan vain itse tuulivoimalan rakentamista, koska muuta rakentamista on vaikea kaavallisesti edes ohjata.

Pehkonen totesi tämän olevan totta ja Kantonen totesi tämän olevan ELY-keskuksen näkökulma asiassa.

5. Sovitut asiat ja jatkotoimenpiteet

Laaditaan muistio, tehdään sovitut muutokset ja täydennykset kaavaehdotukseen ja asiakirjoihin. Molemmissa kunnissa on oma hyväksymiskäsittelynsä.

6. Neuvottelun päättäminen

Puheenjohtaja päätti neuvottelun 12:25.